

Σχολική Διαμεσολάβηση

**Καλώς ήλθατε,
διαμεσολαβητές και
διαμεσολαβήτριες!**

Αρχές και όροι της διαμεσολάβησης

Εθελοντική συμμετοχή

Δεν πιέζω κανένα παιδί να έρθει στη διαμεσολάβηση αν δε θέλει.

Προσπαθώ όμως να το πείσω ότι αξίζει τον κόπο!

Τα παιδιά που έχουν βιώσει κάποια σύγκρουση με μαθητή ή μαθήτριά στο σχολείο, **ενθαρρύνονται** να συμμετέχουν στη διαδικασία της διαμεσολάβησης **χωρίς να εξαναγκάζονται**.

Αντικειμενικότητα και ουδετερότητα

Δεν επηρεάζομαι
από τίποτα. Όλα
τα παιδιά είναι ίσα
και έχουν τα ίδια
δικαιώματα.

Αν σε κάποια
περίπτωση
δυσκολευτώ να μείνω
ουδέτερος και
αντικειμενικός, δίνω τη
θέση μου σε άλλον
διαμεσολαβητή!

Οι διαμεσολαβητές και
διαμεσολαβήτριες οφείλουν
να λειτουργούν
αντικειμενικά και να είναι
απαλλαγμένοι/ες από
προκαταλήψεις και
στερεότυπα.

Αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων

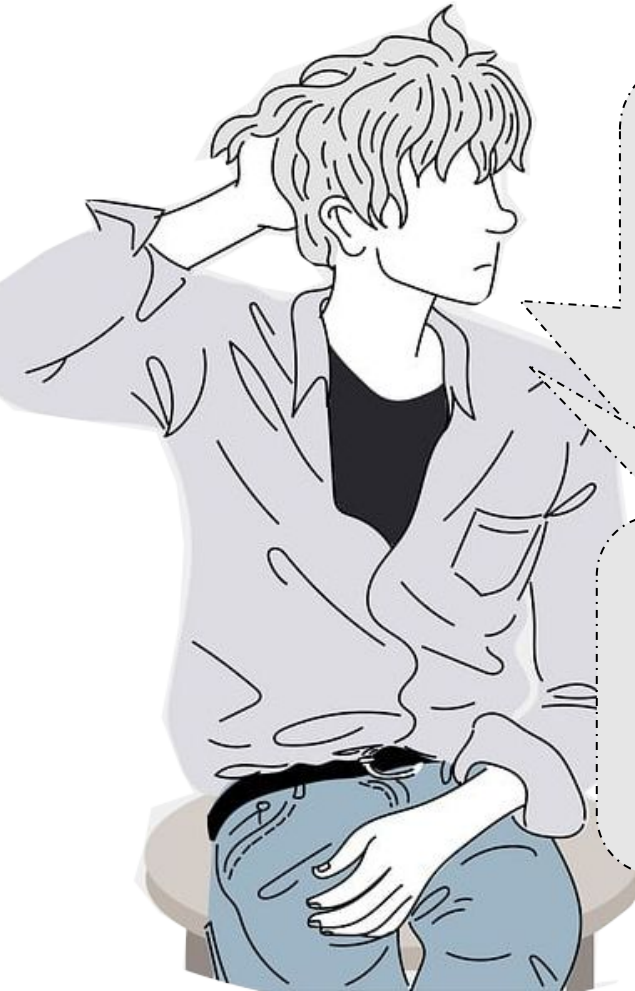
Καλό είναι να μην αναλαμβάνω υποθέσεις που αφορούν κάποιον φίλο ή φίλη μου.

Αν μου συμβεί, προσπαθώ να μείνω ουδέτερη και αντικειμενική!

Οι διαμεσολαβητές και διαμεσολαβήτριες δεν μπορούν να αναλαμβάνουν υποθέσεις στις οποίες συνδέονται με **προσωπική σχέση** με κάποιον/κάποια από τους διαφωνούντες (πχ. είναι συγγενείς ή φίλοι.)

Εχεμύθεια

Βεβαιώνω τα παιδιά ότι δε θα πω σε κανέναν τίποτα από αυτά που θα ακουστούν στη διαμεσολάβηση.

Δεν έγινα διαμεσολαβητής για να μαθαίνω ή να διαδίδω τα μυστικά των άλλων!

Είναι πολύ βασικό οι διαμεσολαβητές/τριες να κερδίσουν την **εμπιστοσύνη** των εμπλεκόμενων, γι' αυτό γίνεται από την αρχή της διαδικασίας ξεκάθαρο πως η συζήτηση είναι **εμπιστευτική** και ότι δεσμεύονται να μη μεταφέρουν τίποτα σε τρίτους.

Ποιότητα της διαδικασίας

Είμαι ευγενική, ειλικρινής και αντικειμενική με όλα τα παιδιά. Σέβομαι όποιον συμμετέχει στη διαδικασία.

Ζητάω να συμπεριφέρονται το ίδιο και τα παιδιά! Αν δεν μπορώ να το πετύχω από όλους, σταματάω τη διαμεσολάβηση!

Η διαδικασία θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από **σεβασμό, ευγένεια, ισότητα και ειλικρίνεια**, αρχές τις οποίες πρέπει να τηρούν όλοι. Αν κατά τη διαδικασία έστω μια από αυτές καταστρατηγηθεί, τότε ο διαμεσολαβητής/τρια οφείλει **να διακόψει** τη διαμεσολάβηση.

Συνεχής βελτίωση της διαδικασίας

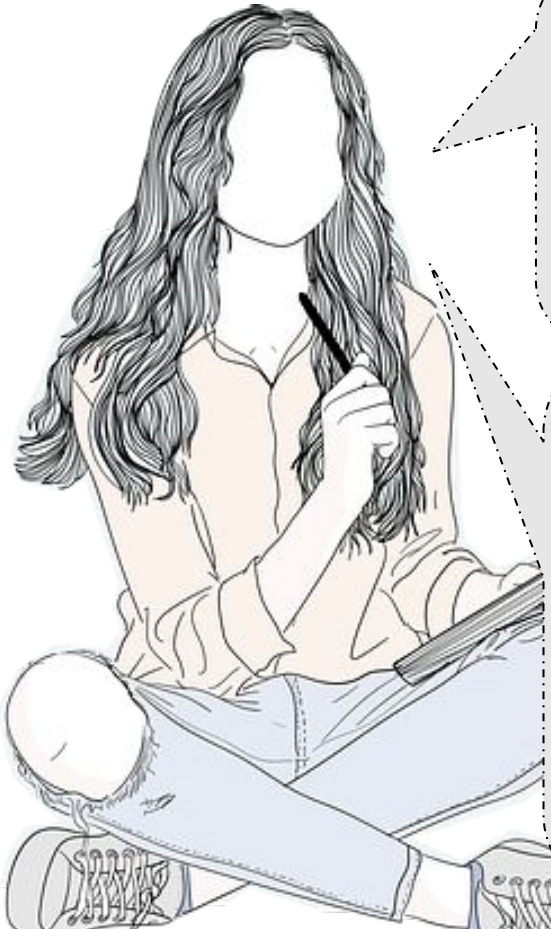
Ο ρόλος του διαμεσολαβητή δεν είναι εύκολος, είναι όμως πολύ σημαντικός.

Είναι απαραίτητο να προσπαθώ συνέχεια να γίνομαι καλύτερος, διαβάζοντας τον οδηγό και συζητώντας με τους άλλους διαμεσολαβητές!

Οι διαμεσολαβητές/τριες οφείλουν συνεχώς να προσπαθούν να **αναβαθμίζουν** τη διαδικασία και τις τεχνικές τους. Έτσι, είναι βασικό στοιχείο της εκπαίδευσής τους να οργανώνεται συχνά η **ανταλλαγή εμπειριών**.

Διαφήμιση και προώθηση

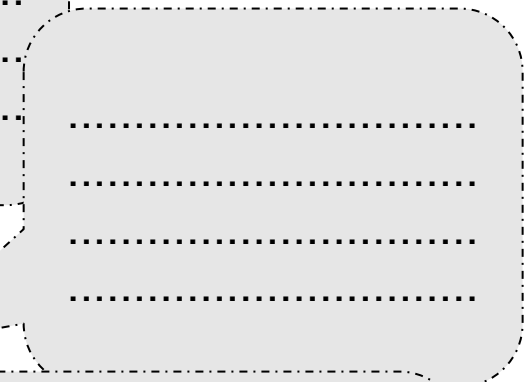
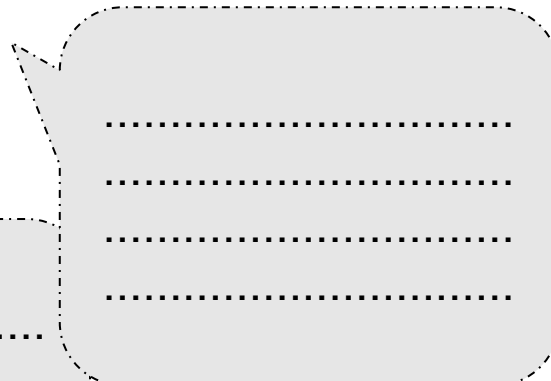
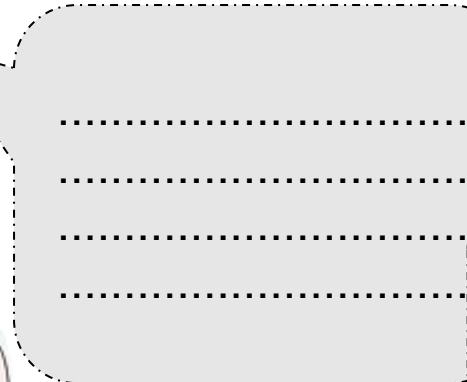
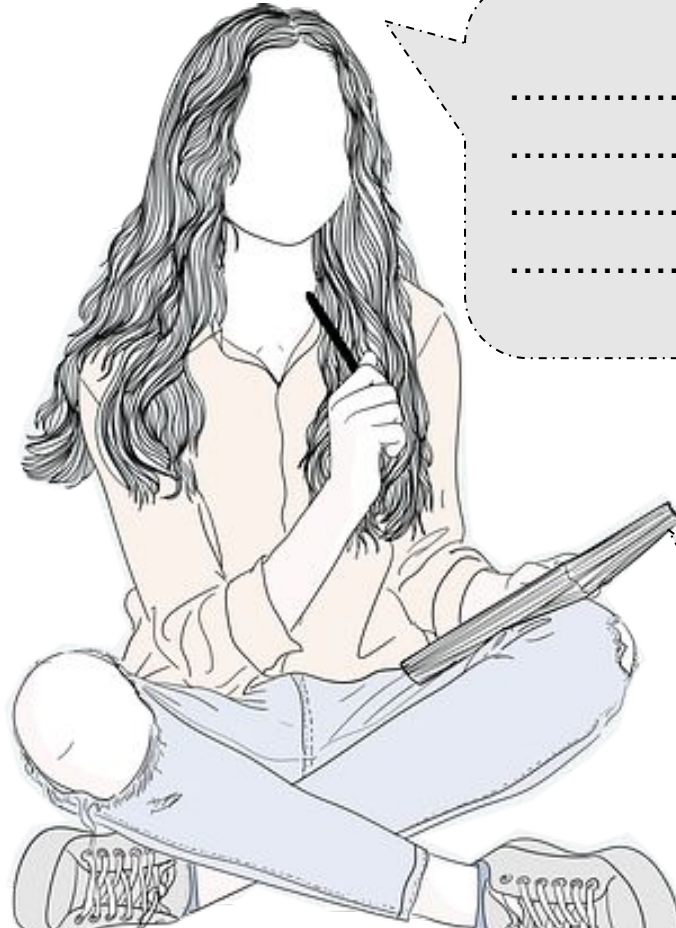

Από τα πρώτα πράγματα που πρέπει να κάνω είναι να μιλήσω στα παιδιά για τη διαμεσολάβηση.

Σκέφτομαι να περάσω από όλα τα τμήματα του σχολείου και να τους μιλήσω. Καλό θα ήταν να κάνω το ίδιο και με τους δασκάλους του σχολείου!

Σημαντική για την επιτυχία του προγράμματος είναι η **ενημέρωση** της σχολικής κοινότητας με διάφορα μέσα όπως: ανάρτηση σε εμφανές σημείο των αρχών της λειτουργίας του προγράμματος καθώς και των ονομάτων των διαμεσολαβητών/τριών.

Προτάσεις για τη βελτίωση;

Διαδικασία της διαμεσολάβησης

(4 στάδια)

1ο στάδιο

Έναρξη της συνεδρίας

- 1. Καλωσήρθετε, χαιρόμαστε πολύ που είστε εδώ! (χαμογελάμε, κοιτάμε στα μάτια, δε σταυρώνουμε τα χέρια μας, στρεφόμαστε προς την πλευρά τους).
- 2. Είμαστε ο/η... (συστηνόμαστε).

Παρουσίαση της διαδικασίας και των αρχών της διαμεσολάβησης

- 3. Είμαστε εδώ για να σας βοηθήσουμε να συζητήσετε ήρεμα για αυτό που έγινε. Δεν είμαστε εδώ για να σας πούμε ποιος έχει δίκιο και ποιος άδικο. Ούτε θα σας πούμε τι πρέπει να κάνετε.
- 4. Αφού μιλήσετε και ξεκαθαρίσει η κατάσταση, ίσως μπορέσετε να βρείτε μία λύση που να αρέσει σε όλους σας.
- 5. Μη φοβηθείτε να μιλήσετε ελεύθερα. Εμείς δεν πρόκειται να πούμε τίποτα σε κανέναν. Πρέπει όμως κι εσείς να κάνετε το ίδιο: ό,τι ακουστεί στη διάρκεια της διαμεσολάβησης, θα μείνει μόνο μεταξύ μας. Συμφωνείτε με αυτόν τον όρο; (συνεχίζουμε μόνο εφόσον συμφωνήσουν όλοι)
- 6. Ένας άλλος όρος είναι να μιλάτε ήρεμα, χωρίς να φωνάζετε. Επίσης, πρέπει να είστε ευγενικοί και να μη μιλάτε άσχημα. Αν γίνει κάτι τέτοιο, θα χρειαστεί να σταματήσουμε τη διαδικασία. Συμφωνείτε; (συνεχίζουμε μόνο εφόσον συμφωνήσουν όλοι)
- 7. Θα σας δίνουμε τον λόγο με τη σειρά. Στην αρχή θα σας ρωτήσουμε τι έγινε. Μετά θα μας πείτε με τη σειρά πώς νιώθετε για ό,τι έγινε.
- 8. Μπορείτε να σχολιάσετε κάτι που θα ακούσετε, να πείτε τη δική σας γνώμη, να προσθέσετε κάτι. Όμως, θα περιμένετε τη σειρά σας. Τον λόγο θα σας τον δίνουμε εμείς, μόλις τελειώνει αυτός που μιλάει. Δεν επιτρέπεται να τον διακόπτετε. Συμφωνείτε; (συνεχίζουμε μόνο εφόσον συμφωνήσουν όλοι)
- 9. Υπάρχει μία περίπτωση στην οποία θα χρειαστεί να διακόψουμε τη διαμεσολάβηση και να ζητήσουμε τη βοήθεια των υπεύθυνων δασκάλων: αν νιώσουμε ότι κάποιος από εσάς κινδυνεύει από κάτι που έχει γίνει. Εντάξει; (συνεχίζουμε μόνο εφόσον συμφωνήσουν όλοι)

2ο στάδιο

Περιγραφή του περιστατικού/λόγου που δημιουργήθηκε η παρεξήγηση

- 1. Ας ξεκινήσει ο/η... Θέλεις να μας πεις τι έγινε; (ακούμε προσεκτικά, δεν παρεμβαίνουμε, ζητάμε διευκρινίσεις αν χρειάζεται, ανακεφαλαιώνουμε ό,τι ακούσαμε με λίγα λόγια, ρωτάμε αν συμφωνεί και αν έχει να προσθέσει κάτι άλλο).
- 2. Και τώρα η σειρά σου,... Κατά τη γνώμη σου, πώς έγιναν τα πράγματα; (ακούμε προσεκτικά, δεν παρεμβαίνουμε, ζητάμε διευκρινίσεις αν χρειάζεται, ανακεφαλαιώνουμε ό,τι ακούσαμε με λίγα λόγια, ρωτάμε αν συμφωνεί και αν έχει να προσθέσει κάτι άλλο).

- 3. (επανερχόμαστε στον πρώτο) Τι έχεις να πεις για αυτά που άκουσες; Θέλεις να προσθέσεις κάτι;
- 4. (επανερχόμαστε στον δεύτερο) Εσύ, θέλεις να σχολιάσεις κάτι άλλο σε σχέση με το περιστατικό;
- 5. (Μπορούμε να ανακεφαλαιώσουμε με σύντομο τρόπο όσα ακούστηκαν από κάθε πλευρά. Καλό είναι να συγχαρούμε τα παιδιά για την τήρηση των κανόνων ή να υπενθυμίσουμε τους όρους, αν δυσκολεύτηκαν να τους ακολουθήσουν.) Ωραία, παιδιά. Ας συνεχίσουμε!

Περιγραφή των συναισθημάτων

- 6. (απευθυνόμαστε στον πρώτο) Και τώρα, ..., θα ήθελα να μας πεις πώς ένιωσες όταν έγινε το περιστατικό. Και πώς νιώθεις για όσα άκουσες να λέγονται από τον/την... (ακούμε πολύ προσεκτικά, βοηθάμε αν χρειάζεται με κατάλληλες ερωτήσεις, “αντανακλάμε” τα συναισθήματα που ακούμε)
- 7. (απευθυνόμαστε στον δεύτερο) Κι εσύ, ..., πώς ένιωσες όταν έγιναν αυτά που μας περιέγραψες πριν; Και πώς σε κάνουν να νιώθεις όσα άκουσες από τον/την...; (ακούμε πολύ προσεκτικά, βοηθάμε αν χρειάζεται με κατάλληλες ερωτήσεις, “αντανακλάμε” τα συναισθήματα που ακούμε)
- 8. (επανερχόμαστε στον πρώτο) ..., άκουσες τον/την... Θα ήθελες σχολιάσεις ή να προσθέσεις κάτι;

3ο στάδιο

Αναζήτηση κοινής λύσης (win-win)

1. (απευθυνόμαστε στον πρώτο) Για πες μας, ..., τι θα σε έκανε από εδώ και πέρα να νιώσεις καλύτερα; (ακούμε προσεκτικά, δεν προτείνουμε λύσεις, ενθαρρύνουμε να κάνει κάποια πρόταση για το τι θέλει να γίνει).
2. (απευθυνόμαστε στον δεύτερο) Ας ακούσουμε κι εσένα, ... Πώς σου φαίνεται η πρόταση του/της...; Έχεις να προτείνεις κάτι διαφορετικό; Εσύ τι νομίζεις ότι πρέπει να κάνετε τώρα; (ακούμε προσεκτικά, δεν προτείνουμε λύσεις, ενθαρρύνουμε να κάνει κάποια πρόταση για το τι θέλει να γίνει).
3. (Αν υπάρχουν κοινά στοιχεία στις προτάσεις, τα επαναλαμβάνουμε και ρωτάμε αν συμφωνούν όλοι να τα τηρήσουν. Αν όχι, τους λέμε ότι η διαμεσολάβηση έχει τελειώσει. Αν θέλουν κάποια στιγμή να επανέλθουν για νέα διαμεσολάβηση, μπορούν να το κάνουν.)

4ο στάδιο

Υπογραφή συμφωνητικού (είτε υπάρχει λύση, είτε όχι!)

1. (απευθυνόμαστε σε όλους) Σας ευχαριστούμε και πάλι που ήρθατε στη διαμεσολάβηση! Πριν φύγετε, θα υπογράψουμε όλοι ένα συμφωνητικό. (εμείς υπογράφουμε ολογράφως, ενώ τα παιδιά μόνο με τα αρχικά τους)

Συμφωνητικό

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: _____

Η διαμεσολάβηση ζητήθηκε από τον/την:

_____

και τον/την:

_____

Τη διαμεσολάβηση συντόνισε ο/η:

_____

και ο/η:

_____

Οι μαθητές/τριες έλυσαν την αντιπαράθεσή τους και **συμφώνησαν** στα παρακάτω:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Η επόμενη συνάντηση θα πραγματοποιηθεί στις:

_____

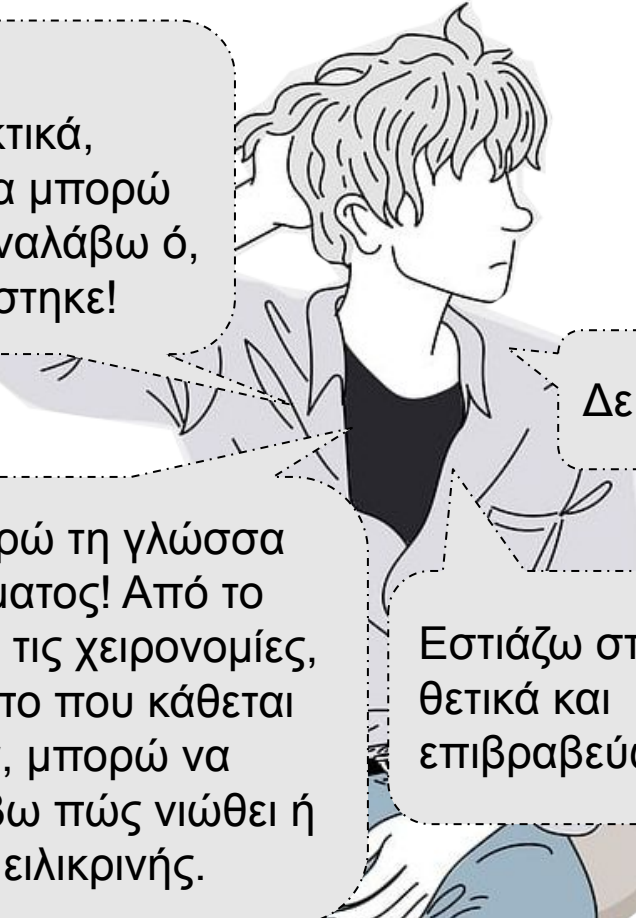
ΟΝΟΜΑΤΕΠΙΘΥΝΙΜΟ & ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΙΘΥΝΙΜΟ & ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΙΘΥΝΙΜΟ & ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΙΘΥΝΙΜΟ & ΥΠΟΓΡΑΦΗ

Ενεργητική ακρόαση

Ακούω προσεκτικά, ώστε να μπορώ να επαναλάβω ό,τι ακούστηκε!

Αντανακλώ τα συναισθήματα των άλλων! Έτσι δείχνω κατανόηση και ενσυναίσθηση!

Δεν κρίνω και δεν κατηγορώ, ακόμα κι αν έχω άποψη!

Δε βαριέμαι!

Παρατηρώ τη γλώσσα του σώματος! Από το βλέμμα, τις χειρονομίες, τον τρόπο που κάθεται κάποιος, μπορώ να καταλάβω πώς νιώθει ή αν είναι ειλικρινής.

Εστιάζω στα θετικά και επιβραβεύω!

Δείχνω ότι ακούω και με τη γλώσσα του σώματος (π.χ. κουνώντας το κεφάλι, στρέφοντας το σώμα προς τα μπροστά, κοιτώντας στα μάτια...)

Χρησιμοποιώ ερωτήσεις ανοικτού τύπου (εκείνες που δεν απαντιούνται απλά με ΝΑΙ ή ΟΧΙ)!

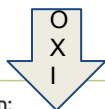
Πώς κάνω ερωτήσεις

Αναδιατυπώνουμε τις ερωτήσεις σε ανοιχτού τύπου,

ώστε μέσα από αυτές να μπορούμε να συλλέξουμε πληροφορίες βοηθητικές για τη διαδικασία της διαμεσολάβησης

ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Σε στεναχώρησε αυτό που συνέβη;

Φρίκαρες όταν το άκουσες;

Σε αναστάτωσε αυτό που έγινε;

Σου ήρθε να τον/τη χτυπήσεις;

Δεν το περίμενες;

Λες αλήθεια;

Νευρίασες με αυτό που έγινε;

Φοβήθηκες;

Θυμάσαι εκείνη τη στιγμή;

Είσαι σίγουρος/η ότι έγιναν έτσι τα πράγματα;

Το πιστεύεις αυτό;

ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Πώς αισθάνεσαι με αυτό που συνέβη;

Πώς ένιωσες όταν το άκουσες;

Πώς θα περιέγραφες τα συναισθήματά σου γι' αυτό που έγινε;

Πώς ήθελες να αντιδράσεις όταν το άκουσες αυτό;

Ποια είναι η διαφορετική αντίδραση που ίσως περίμενες;

Μπορείς να μας πεις περισσότερα για αυτό;

Πώς ένιωσες με αυτό;

Ποια ήταν τα συναισθήματά σου εκείνη τη στιγμή;

Μπορείς να μας περιγράψεις τι συνέβη εκείνη τη στιγμή;

Πες μας λίγα περισσότερα πράγματα για αυτό.

Τι σκέφτεσαι για αυτό;

ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

που διευκολύνουν τους διαμεσολαβητές και τις διαμεσολαβήτριες κατά τη διάρκεια της διαμεσολάβησης ή/και της εξάσκησης με παιχνίδια ρόλων

- Για ποιο θέμα θα θέλατε να συζητήσουμε;
- Μπορείτε να αναφέρετε περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά;
- Πώς σε κάνει να νιώθεις αυτό που περιγράφεις;
- Μπορείς να μας πεις τι συμβαίνει εδώ;
- Τι χρειάζεσαι/τι θέλεις;
- Τι σε ενοχλεί πιο πολύ από όλα σε αυτήν την ιστορία;
- Τι σκέφτεσαι/ποιες ιδέες έχεις σχετικά με το συμβάν;
- Τι θα ήθελες να δεις να συμβαίνει;
- Υπάρχει κάτι άλλο για το οποίο θα ήθελες να μιλήσεις;
- Τι θα μπορούσε να σε βοηθήσει αυτήν τη στιγμή;
- Για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε κάθε πλευρά καλύτερα, μπορείς να επαναλάβεις για εμάς τι άκουσες να λέει ο/η ..... για αυτό που συνέβη και πως νιώθει σχετικά;
- Τι θα ήθελες να καταλάβει ο/η ..... για το συμβάν/την κατάσταση τώρα;
- Τι χρειάζεται να αλλάξει ώστε να νιώθεις πιο καλά;
- Υπάρχει κάτι που να μπορείς να κάνεις ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση;
- Δεν μου είναι ξεκάθαρο αυτό, μπορείς να με βοηθήσεις να το κατανοήσω καλύτερα;
- Τι θα μπορούσες να κάνεις διαφορετικά εάν η σύγκρουση προκύψει ξανά;
- Πώς νιώθεις που επιλύθηκε αυτή η διαμάχη;
- Πώς θα ήθελες να τελειώσει αυτή η διαμεσολάβηση;

Σχολική Διαμεσολάβηση

**Σας ευχαριστώ πολύ
για την προσοχή σας!**

Σενάρια διαμεσολάβησης

(Τετάρτη, 8 Μαρτίου 2023)

Σενάριο 1 (παιδιά μικρής τάξης, Α' ή Β')

Το παιδί_1 έδωσε ένα παιχνιδάκι στο παιδί_2. Τώρα το ζητάει πίσω. Λέει ότι δεν το χάρισε, αλλά ότι το δάνεισε στο παιδί_2.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Το παιδί_2 δε θέλει να δώσει πίσω το παιχνιδάκι. Κλαίει γιατί πιστεύει ότι του παίρνουν κάτι που του ανήκει.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Σενάριο 2 (παιδιά μικρής τάξης, Α' ή Β')

Το **παιδί_1** (Β' τάξη) στο διάλειμμα έπεσε πάνω στο **παιδί_2** και του έριξε κάτω το φαγητό. Λέει ότι έτρεχε για να μην το πιάσουν στο κυνηγητό.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Το **παιδί_2** (Α' τάξη) κλαίει, γιατί δεν έχει άλλο φαγητό να φάει και πεινάει. Έχει τρομάξει, γιατί έπεσε κάτω.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Σενάριο 3 (παιδιά μεσαίων τάξεων, Γ' ή Δ')

Το **παιδί_1** διαμαρτύρεται έντονα, γιατί το παιδί_2 το τράβηξε με δύναμη από την κουκούλα την ώρα της γυμναστικής. Λέει ότι κανείς δεν τον/την διαλέγει στην ομάδα του.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Το **παιδί_2** παραδέχεται ότι τράβηξε το παιδί_1 από την κουκούλα, ως αντίδραση στην άσεμνη χειρονομία που του έκανε το παιδί_1. Λέει ότι δεν του/της είχε κάνει τίποτα, απλώς διάλεγε παιδιά για την ομάδα του στο ποδόσφαιρο.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

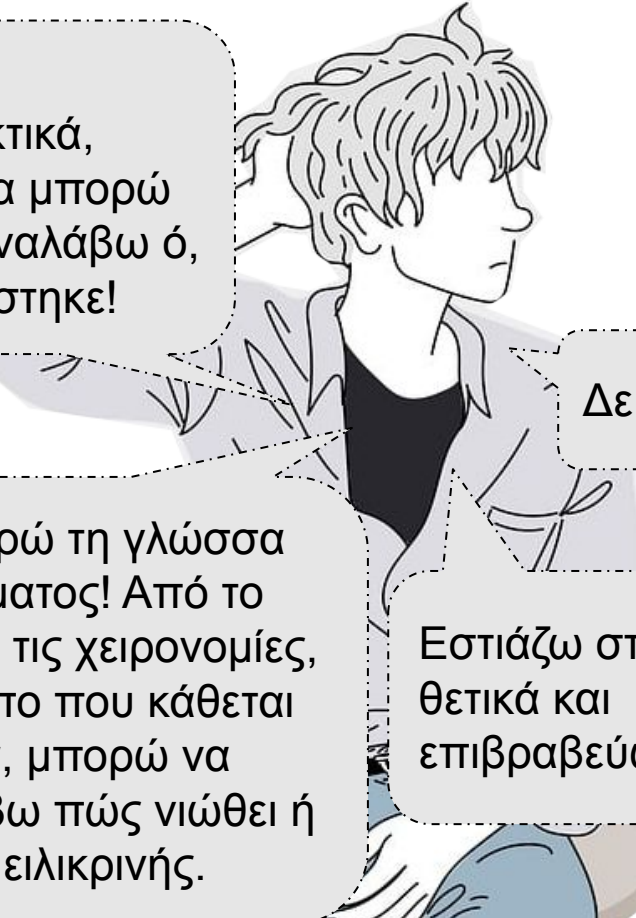

Ενεργητική ακρόαση

Ακούω προσεκτικά, ώστε να μπορώ να επαναλάβω ό,τι ακούστηκε!

Αντανακλώ τα συναισθήματα των άλλων! Έτσι δείχνω κατανόηση και ενσυναίσθηση!

Δεν κρίνω και δεν κατηγορώ, ακόμα κι αν έχω άποψη!

Δε βαριέμαι!

Παρατηρώ τη γλώσσα του σώματος! Από το βλέμμα, τις χειρονομίες, τον τρόπο που κάθεται κάποιος, μπορώ να καταλάβω πώς νιώθει ή αν είναι ειλικρινής.

Εστιάζω στα θετικά και επιβραβεύω!

Δείχνω ότι ακούω και με τη γλώσσα του σώματος (π.χ. κουνώντας το κεφάλι, στρέφοντας το σώμα προς τα μπροστά, κοιτώντας στα μάτια...)

Χρησιμοποιώ ερωτήσεις ανοικτού τύπου (εκείνες που δεν απαντιούνται απλά με ΝΑΙ ή ΟΧΙ)!

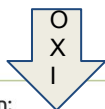
Πώς κάνω ερωτήσεις

Αναδιατυπώνουμε τις ερωτήσεις σε ανοιχτού τύπου,

ώστε μέσα από αυτές να μπορούμε να συλλέξουμε πληροφορίες βοηθητικές για τη διαδικασία της διαμεσολάβησης

ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Σε στεναχώρησε αυτό που συνέβη;

Φρίκαρες όταν το άκουσες;

Σε αναστάτωσε αυτό που έγινε;

Σου ήρθε να τον/τη χτυπήσεις;

Δεν το περίμενες;

Λες αλήθεια;

Νευρίασες με αυτό που έγινε;

Φοβήθηκες;

Θυμάσαι εκείνη τη στιγμή;

Είσαι σίγουρος/η ότι έγιναν έτσι τα πράγματα;

Το πιστεύεις αυτό;

ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Πώς αισθάνεσαι με αυτό που συνέβη;

Πώς ένιωσες όταν το άκουσες;

Πώς θα περιέγραφες τα συναισθήματά σου γι' αυτό που έγινε;

Πώς ήθελες να αντιδράσεις όταν το άκουσες αυτό;

Ποια είναι η διαφορετική αντίδραση που ίσως περίμενες;

Μπορείς να μας πεις περισσότερα για αυτό;

Πώς ένιωσες με αυτό;

Ποια ήταν τα συναισθήματά σου εκείνη τη στιγμή;

Μπορείς να μας περιγράψεις τι συνέβη εκείνη τη στιγμή;

Πες μας λίγα περισσότερα πράγματα για αυτό.

Τι σκέφτεσαι για αυτό;

ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

που διευκολύνουν τους διαμεσολαβητές και τις διαμεσολαβήτριες κατά τη διάρκεια της διαμεσολάβησης ή/και της εξάσκησης με παιχνίδια ρόλων

- Για ποιο θέμα θα θέλατε να συζητήσουμε;
- Μπορείτε να αναφέρετε περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά;
- Πώς σε κάνει να νιώθεις αυτό που περιγράφεις;
- Μπορείς να μας πεις τι συμβαίνει εδώ;
- Τι χρειάζεσαι/τι θέλεις;
- Τι σε ενοχλεί πιο πολύ από όλα σε αυτήν την ιστορία;
- Τι σκέφτεσαι/ποιες ιδέες έχεις σχετικά με το συμβάν;
- Τι θα ήθελες να δεις να συμβαίνει;
- Υπάρχει κάτι άλλο για το οποίο θα ήθελες να μιλήσεις;
- Τι θα μπορούσε να σε βοηθήσει αυτήν τη στιγμή;
- Για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε κάθε πλευρά καλύτερα, μπορείς να επαναλάβεις για εμάς τι άκουσες να λέει ο/η ..... για αυτό που συνέβη και πως νιώθει σχετικά;
- Τι θα ήθελες να καταλάβει ο/η ..... για το συμβάν/την κατάσταση τώρα;
- Τι χρειάζεται να αλλάξει ώστε να νιώθεις πιο καλά;
- Υπάρχει κάτι που να μπορείς να κάνεις ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση;
- Δεν μου είναι ξεκάθαρο αυτό, μπορείς να με βοηθήσεις να το κατανοήσω καλύτερα;
- Τι θα μπορούσες να κάνεις διαφορετικά εάν η σύγκρουση προκύψει ξανά;
- Πώς νιώθεις που επιλύθηκε αυτή η διαμάχη;
- Πώς θα ήθελες να τελειώσει αυτή η διαμεσολάβηση;

1ο στάδιο

Έναρξη της συνεδρίας

1. Καλωσήρθετε, χαιρόμαστε πολύ που είστε εδώ! (χαμογελάμε, κοιτάμε στα μάτια, δε σταυρώνουμε τα χέρια μας, στρεφόμεστε προς την πλευρά τους).
2. Είμαστε ο/η... (συστηνόμαστε).

Παρουσίαση της διαδικασίας και των αρχών της διαμεσολάβησης

3. Είμαστε εδώ για να σας βοηθήσουμε να συζητήσετε ήρεμα για αυτό που έγινε. Δεν είμαστε εδώ για να σας πούμε ποιος έχει δίκιο και ποιος άδικο. Ούτε θα σας πούμε τι πρέπει να κάνετε.
4. Αφού μιλήσετε και ξεκαθαρίσει η κατάσταση, ίσως μπορέσετε να βρείτε μια λύση που να αρέσει σε όλους σας.
5. Μη φοβηθείτε να μιλήσετε ελεύθερα. Εμείς δεν πρόκειται να πούμε τίποτα σε κανέναν. Πρέπει όμως κι εσείς να κάνετε το ίδιο: ό,τι ακουστεί στη διάρκεια της διαμεσολάβησης, θα μείνει μόνο μεταξύ μας. Συμφωνείτε με αυτόν τον όρο; (συνεχίζουμε μόνο εφόσον συμφωνήσουν όλοι)
6. Ένας άλλος όρος είναι να μιλάτε ήρεμα, χωρίς να φωνάζετε. Επίσης, πρέπει να είστε ευγενικοί και να μη μιλάτε άσχημα. Αν γίνει κάτι τέτοιο, θα χρειαστεί να σταματήσουμε τη διαδικασία. Συμφωνείτε; (συνεχίζουμε μόνο εφόσον συμφωνήσουν όλοι)

7. Θα σας δίνουμε τον λόγο με τη σειρά. Στην αρχή θα σας ρωτήσουμε τι έγινε. Μετά θα μας πείτε με τη σειρά πώς νιώθετε για ό,τι έγινε.
8. Μπορείτε να σχολιάσετε κάτι που θα ακούσετε, να πείτε τη δική σας γνώμη, να προσθέσετε κάτι. Όμως, θα περιμένετε τη σειρά σας. Τον λόγο θα σας τον δίνουμε εμείς, μόλις τελειώνει αυτός που μιλάει. Δεν επιτρέπεται να τον διακόπτετε. Συμφωνείτε; (συνεχίζουμε μόνο εφόσον συμφωνήσουν όλοι)
9. Υπάρχει μία περίπτωση στην οποία θα χρειαστεί να διακόψουμε τη διαμεσολάβηση και να ζητήσουμε τη βοήθεια των υπεύθυνων δασκάλων: αν νιώσουμε ότι κάποιος από εσάς κινδυνεύει από κάτι που έχει γίνει. Εντάξει; (συνεχίζουμε μόνο εφόσον συμφωνήσουν όλοι)

2ο στάδιο

Περιγραφή του περιστατικού/λόγου που δημιουργήθηκε η παρεξήγηση

1. Ας ξεκινήσει ο/η... Θέλεις να μας πεις τι έγινε; (ακούμε προσεκτικά, δεν παρεμβαίνουμε, ζητάμε διευκρινίσεις αν χρειάζεται, ανακεφαλαιώνουμε ό,τι ακούσαμε με λίγα λόγια, ρωτάμε αν συμφωνεί και αν έχει να προσθέσει κάτι άλλο).
2. Και τώρα η σειρά σου... Κατά τη γνώμη σου, πώς έγιναν τα πράγματα; (ακούμε προσεκτικά, δεν παρεμβαίνουμε, ζητάμε διευκρινίσεις αν χρειάζεται, ανακεφαλαιώνουμε ό,τι ακούσαμε με λίγα λόγια, ρωτάμε αν συμφωνεί και αν έχει να προσθέσει κάτι άλλο).
3. (επανερχόμεστε στον πρώτο) Τι έχεις να πεις για αυτά που άκουσες; Θέλεις να προσθέσεις κάτι;
4. (επανερχόμεστε στον δεύτερο) Εσύ, θέλεις να σχολιάσεις κάτι άλλο σε σχέση με το περιστατικό;
5. (Μπορούμε να ανακεφαλαιώσουμε με σύντομο τρόπο όσα ακούστηκαν από κάθε πλευρά. Καλό είναι να συγχαρούμε τα παιδιά για την τήρηση των κανόνων ή να υπενθυμίσουμε τους όρους, αν δυσκολεύτηκαν να τους ακολουθήσουν.) Ωραία, παιδιά. Ας συνεχίσουμε!

2ο στάδιο (συνέχεια)

Περιγραφή των συναισθημάτων

- (απευθυνόμαστε στον πρώτο) Και τώρα, ..., θα ήθελα να μας πεις πώς ένιωσες όταν έγινε το περιστατικό. Και πώς νιώθεις για όσα άκουσες να λέγονται από τον/την... (ακούμε πολύ προσεκτικά, βοηθάμε αν χρειάζεται με κατάλληλες ερωτήσεις, “αντανακλάμε” τα συναισθήματα που ακούμε)
- (απευθυνόμαστε στον δεύτερο) Κι εσύ, ..., πώς ένιωσες όταν έγιναν αυτά που μας περιέγραψες πριν; Και πώς σε κάνουν να νιώθεις όσα άκουσες από τον/την...; (ακούμε πολύ προσεκτικά, βοηθάμε αν χρειάζεται με κατάλληλες ερωτήσεις, “αντανακλάμε” τα συναισθήματα που ακούμε)
- (επανερχόμαστε στον πρώτο) ..., άκουσες τον/την... Θα ήθελες σχολιάσεις ή να προσθέσεις κάτι;

3ο στάδιο

Αναζήτηση κοινής λύσης (win-win)

- (απευθυνόμαστε στον πρώτο) Για πες μας, ..., τι θα σε έκανε από εδώ και πέρα να νιώσεις καλύτερα; (ακούμε προσεκτικά, δεν προτείνουμε λύσεις, ενθαρρύνουμε να κάνει κάποια πρόταση για το τι θέλει να γίνει).
- (απευθυνόμαστε στον δεύτερο) Ας ακούσουμε κι εσένα, ... Πώς σου φαίνεται η πρόταση του/της...; Έχεις να προτείνεις κάτι διαφορετικό; Εσύ τι νομίζεις ότι πρέπει να κάνετε τώρα; (ακούμε προσεκτικά, δεν προτείνουμε λύσεις, ενθαρρύνουμε να κάνει κάποια πρόταση για το τι θέλει να γίνει).
- (Αν υπάρχουν κοινά στοιχεία στις προτάσεις, τα επαναλαμβάνουμε και ρωτάμε αν συμφωνούν όλοι να τα τηρήσουν. Αν όχι, τους λέμε ότι η διαμεσολάβηση έχει τελειώσει. Αν θέλουν κάποια στιγμή να επανέλθουν για νέα διαμεσολάβηση, μπορούν να το κάνουν.)

4ο στάδιο

Υπογραφή συμφωνητικού (είτε υπάρχει λύση, είτε όχι)

- (απευθυνόμαστε σε όλους) Σας ευχαριστούμε και πάλι που ήρθατε στη διαμεσολάβηση! Πριν φύγετε, θα υπογράψουμε όλοι ένα συμφωνητικό. (εμείς υπογράφουμε ολογράφως, ενώ τα παιδιά μόνο με τα αρχικά τους)

Συμφωνητικό

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

Η διαμεσολάβηση ζητήθηκε από τον/την:

και τον/την:

Τη διαμεσολάβηση συντόνισε ο/η:

και ο/η:

Οι μαθητές/τριες έλυσαν την αντιπαράθεσή τους και συμφώνησαν στα παρακάτω:

1.

2.

3.

4.

Η επόμενη συνάντηση θα πραγματοποιηθεί στις:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ & ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ & ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ & ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ & ΥΠΟΓΡΑΦΗ